

Vannområde Leira – Nitelva, Landbruksgruppa Referat fra møte 08.09.14

Til stede: Ann-Kathrine Kristensen, Fet (møteleder)
Einar Korvald, Gjerdrum bondelag
Hans Petter Langbakk, Ullensaker og Gjerdrum
Mina Lisa Schou, Ullensaker og Gjerdrum
Ida Marie Gjersem, Lørenskog, Rælingen, Nittedal, Oslo og Skedsmo
Kari Engmark, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Nina Lynnebakken, Nannestad (vara)
Torunn Engebretsen Hoel, Sørums
Sigrid Louise Bjørnstad, vannområde Leira-Nitelva
Eli Marie Fuglestein, prosjektleder vannområde Leira-Nitelva (referent)

Forfall:

Marit Sand, Nannestad
Jens Olerud, Gran

Sak	Innhold	Ansvar/Frist
1	Velkommen og presentasjon Sigrid Louise ønsket velkommen, og informerte om at Eli Marie Fuglestein overtar som prosjektleder i Vannområdet. Det vil være en periode med overlapp frem til Sigrid Louise går av med pensjon den 31.12.14. Presentasjonsrunde.	
2	Referat fra møte 10.02.14 Det var ingen kommentar til referatet	
3	Gjennomgang av forvaltningsplan og tiltaksprogram <i>Regional plan for vannforvaltning i Vannregion Glomma 2016-2021 og Vannregion Glomma: Regionalt tiltaksprogram etter vannforskriften 2016-2021</i> er lagt ut på høring. Høringsfristen er satt til 31.12.2014, hvilket innebærer at saken må behandles i kommunestyrene i november (desember er budsjettmøte). Vannområdet utarbeider et høringsnotat basert på innspill fra faggruppene og prosjektgruppa. Høringsnotatet forsøkes samordnet med høringsnotatene til vannområdene Høringsnotatet skal behandles i styringsgruppen den 24.9. Prosjektleder sender høringsnotatet ut til den enkelte kommune så snart det er klart.	Eli Marie/26.9

Sak	Innhold	Ansvar/Frist
	<p>Skrivefrist for saker som skal behandles i kommunestyrenes november-møter er trolig kort tid etter styringsgruppens møte. For Skedsmo kommune er skrivefristen allerede 30.9. Skedsmo kommune oversender sitt saksframlegg til de øvrige kommunene, til informasjon og evt. «klipp-og-lim».</p> <p>Notatet «høringsforberedelser – faggruppe landbruk» ble delt ut (vedlegg 1). Det ble gitt en kort presentasjon av høringsprosessen og hvilke spørsmål vannregionmyndigheten spesielt har bedt om å få besvart. Det var ikke sendt ut saksforberedende dokumenter i forkant av møtet, og høringsdokumentene ble derfor diskutert i en noe «løs» form. Innspillene fra diskusjonen er oppsummert under.</p> <p>For å få et best mulig grunnlag for høringsnotatet, oppfordres medlemmene i faggruppen til å konkretisere innspillene skriftlig. Innspill sendes Eli Marie per e-post (elifugl@skedsmo.kommune.no) snarest og om mulig innen torsdag 11.9 (senere innspill vil også bli tatt i mot med glede, men ikke senere enn 16.9).</p> <p>Innspill som er kommet inn samles i et dokument, og sendes så alle gruppemedlemmene for diskusjon/kommentering.</p> <p>Oppsummering av innspill</p> <ul style="list-style-type: none"> • vannregionens prioriteringer i planarbeidet ble gj.gått, med fokus på prioriteringer i landbrukssektoren. Bruken av begrepet «prioritering» er noe uklar, det er ikke tydelig om tiltak som prioriteres lavt kan skyves litt frem i tid eller bortprioriteres - særlig viktig å få avklart dette i tilfeller hvor et tiltak nedprioriteres av hensyn til særlige samfunnshensyn, som eks. matvareproduksjon • føringen om at større tiltak som er dyre, men med stor effekt bør prioriteres ved tildeling av SMIL-midler og RMP-midler (s. 50 tiltaksprogrammet), er vanskelig å gjennomføre med dagens økonomi (enkelte tiltak er så dyre at det ikke blir midler igjen til å støtte andre tiltak • behov for mer kunnskap om kostnadseffektivitet, under både dagens og fremtidige værforhold. • med økt/intensivert nedbør blir fordrøynings-tiltak stadig viktigere, det ville være hensiktsmessig å endre dagens ordning med dreneringstilskudd til også å omfatte fordrøynings- og rens tiltak • behov for en gjennomgang av gamle lukningsanlegg i vannregionen, vurdere oppgraderingsbehov og kostnader - trolig ikke aktuelt å gjenåpne bekker i vannområdet, men det har vært gjennomført på Glitre. • det refereres til virkemiddelet «Bondens miljøplan» flere steder i dokumentet, men det er vedtatt at dette virkemidlet skal utgå fra 2015 	<p>Alle faggruppens medlemmer, om mulig innen 11.9. Senest 16.9.</p> <p>Eli Marie</p>

Sak	Innhold	Ansvar/Frist
	<ul style="list-style-type: none"> • det er utfordrende å opprettholde engasjementet i jordbruket, da man har gjennomført tiltak gjennom mange år men allikevel ikke kan se en bedring i vannkvaliteten. • endret klima øker naturlig erosjon, dette er underkommunisert - hvordan skal jordbrukere og myndigheter forholde seg til det • det er, og vil i økende grad være, behov for NVEs uttalelser i erosjons-saker som omhandler forurensning • bøndenes arbeid for å opprettholde mengden org. materiale i jorden er et viktig erosjonsforebyggende tiltak som ofte glemmes/ikke blir sett • ang. tabell 6.1 side 71 i tiltaksprogrammet <ul style="list-style-type: none"> ○ det er behov for å avklare begrepene «kantsone» og vegetasjonssone», og hvorvidt og hvordan kantsonen skal skjøttes ○ det er uklart hva som menes med å foreslå «etablering av vegetasjonssoner og bredde på kantsonen» som et nytt juridisk virkemiddel, det er allerede muligheter for å regulere dette gjennom lokale forskrifter – problemet løses bedre ved å øke lokal kompetanse og bedre de økonomiske virkemidlene ○ det er så vidt faggruppens medlemmer er kjent med ikke noe faglig grunnlag for å hevde at forurensende avrenning fra jordbruksdrift bør omfattes av forurensningsloven – punktet om forurensningsloven bør fjernes, eller evt. omformuleres til «det bør vurderes om...» 	
4	<p>Status i prosjektet «Gratis miljøråd». Videre arbeid Ann-Kathrine refererte fra siste møte i «Gratis miljøråd»-gruppa.</p> <p><u>Status</u> Det er gjennomført 4 områdevisse temamøter, med totalt 72 deltakere. Temamøtene ble gjennomført som planlagt, og vurderes som en suksess både med tanke på oppmøte og engasjement.</p> <p>Det har til nå vært gjennomført 7 gruppemøter i prioriterte områder, i planen er det budsjettert med inntil 16. Det har særlig vært vanskelig å rekruttere til gruppemøter i Nittedal, Jeksla og Ullensaker.</p> <p>Det har til nå ikke vært gjennomført individuelle miljøråd, i planen er det budsjettert med 8 ind. miljøråd.</p> <p><u>Veien videre</u> Det ble bestemt å forsøke å få til et grupperåd i Ullensaker. Videre, å rekruttere til individuelle miljøråd i Nittedal, Jeksla, Gjerdrum og Nannestad og muligens også jordbrukere i Skedsmos del av Nitelvas nedbørsfelt. Frist for gjennomføring av miljøråd er</p>	

Sak	Innhold	Ansvar/Frist
	20. oktober. Prosjektet skal rapporteres til vannområdet innen 7.11.14, og til Fylkesmannen innen 14.11 (utsatt frist).	
5	<p>Plan for flere fangdammer, v/Kari Engmark</p> <p>Bioforsk har tidligere kartlagt Leira og deler av Nitelva, men tanke på hvor det vil være hensiktsmessig å konstruere eventuelle fangdammer. Det har ikke vært noen aktiv oppfølging av rapportene¹, og få av dammene er realisert. Det er flere grunner til dette, økonomi er en av dem. Dersom vi hadde fått en løsning på kostnadene hadde vi kanskje fått vekket interessen og økt omfanget.</p> <p>En mulig løsning er å etablere et «fangdamfond», hvor alle kommunene i Leiras nedbørsfelt bidrar. «Fangdamfondet» kan benyttes som delfinansiering av fangdammer, i kombinasjon med SMIL-midler.</p> <p>Ida Marie informerte om Lørenskog kommune sin erfaring med bruk av fangdamfond. I Lørenskog finansierer kommunen 100 % av kostnadene til fangdammer, såfremt disse konstrueres på et hensiktsmessig sted i nedbørsfeltet. Kommunen v/kommunalteknikk renser dammene ved behov. God oppfølging forutsetter en aktiv rolle fra landbrukskontoret.</p> <p>Utfordringer med et interkommunalt fangdamfond:</p> <ul style="list-style-type: none"> -det kan være vanskelig å overbevise kommunene til å være med på spleiselag, særlig hvis det skal bygges få dammer i egen kommune -hvis fangdammer skal delfinansieres gjennom SMIL-midler (30%), vil det i noen kommuner ikke være mulig å finansiere noen andre tiltak. Delfinansiering av fangdammer med SMIL-midler forutsetter at SMIL-potten økes. Avgift på omdisponering av jord ble foreslått som en mulig finansieringskilde. <p>Konklusjon:</p> <p>Det er behov for et oppdatert og utvidet faglig grunnlag, med tanke på kostnadseffektivitet, plassering av fangdammer og klimaendringer. Dette spilles videre til styringsgruppa, som evt. kan gi faggruppa i oppdrag å utrede saken nærmere. Det må vurderes nærmere om dette skal tas opp på styringsgruppemøtet 24.9, eller utsettes til neste styringsgruppemøte.</p>	Eli Marie
6	<p>Mulige prosjekter neste år, søknad til Fylkeskommunen?</p> <p>Fylkeskommunen har frist 17. oktober. Fylkesmannen har også noen midler.</p> <ul style="list-style-type: none"> -kostnadseffektivitet og plassering av fangdammer (se over) -behov for å revidere «Tekniske retningslinjer for anlegg, drift og vedlikehold av planeringsfelt» (1989) -planeringsforskriften 	Eli Marie/24.9

¹ Bioforsk Rapport Vol. 4 Nr. 76 2009 Tiltak mot jordbruksforurensning i deler av Leiras nedbørsfelt og Bioforsk Rapport Vol. 4 Nr. 159 2009 Tiltak mot jordbruksforurensning i deler av Nitelvas nedbørsfelt

Sak	Innhold	Ansvar/Frist
	<p>-steinsetting av kantsoner, retningslinjer</p> <p>-tilstand på gamle lukkingsanlegg</p> <p>Det ble ikke konkludert på møtet. Prosjektleder tar innspillene med videre.</p>	
7	<p>Nytt fra Fylkesmannen / fylkeskommunen</p> <p>Krav om miljøplan faller bort, men det er ikke klart hva som kommer i stedet. Det er etablert en gruppe som jobber med miljøvirkemidler i landbruket, forslag til konklusjon legges frem den 15.februar 2015.</p> <p>Det er ikke kjent hvorvidt dette utvalget har planlagt å involvere interesseorganisasjoner og kommunal sektor i dette arbeidet, og i såfall hvordan. Kari undersøker dette.</p>	Kari
8	<p>Høring av forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Betydning inn i vannområdearbeidet?</p> <p>Ikke behandlet</p>	
8	<p>Eventuelt</p> <p>Hans Petter informerte om at Landbrukskontoret i Ullensaker og Gjerdrum har fått søknad om SMIL-midler, for erosjonsdempende tiltak i elv. Har avslått denne, med bakgrunn i at det ikke er ønskelig å stimulere til tiltak i selve elva. Dette vurderes å kun være aktuelt på steder hvor hydrotekniske anlegg medfører økt erosjon. Kommunen har nå fått søknad om tiltaket allikevel kan godkjennes. Sektormyndigheten (NVE) har ikke kunnet prioritere å gi en uttalelse i saken, og mener tiltaket er så lite at kommunen må kunne håndtere det selv. Fra kommunens side opplever man et sterkt behov for involvering fra sektormyndighetenes side, og det savnes retningslinjer for hvordan slike saker skal håndteres.</p> <p>Ettersom nedbørsmønsteret endres og den naturlige erosjonen øker, får kommunen flere og flere slike saker og kompleksiteten øker.</p> <p>Sigrid Louise informerte om Landbruksdirektoratets fagsamling «vannmiljø» som arrangeres 7.-8. oktober.</p>	
9	<p>Neste møte: torsdag 11. desember 2014</p>	Eli Marie innkaller